

7. RENESANCE A MANÝRIAMUS JAKOŽTO PŘEDZVĚST NOVOVĚKU

RENESANCE

kdyby nebylo středověké svobody, tak by nikdy nemohla vzniknout renesance

renesance vzniká v hladkém prostředí

renesance vzniká na 3 zásadních příčinách:

1.) Itálie je ve 13.století velmi slabá- veškerou moc mají městské státy: Janov, Benátky, Florencie, Milán

2.) papežské schizma= rozpor= církve zažívala nemalé turbulence :D = církve mívala 2 papeže nebo 3= rozpor v církvi- papežská moc byla velmi nestabilní= řešilo se, který ten papež je pravý...papežské schizma trvalo 50 let (odešli do Avignonu)...a když se vrátili do 50 let zpátky do Říma nastal rozkvět, bylo třeba Řím zase vyzdobit - renesanční

3.) mor- Evropu v roce 1348 zachvacuje obrovská morová epidemie (rok kdy byla založena Karlova univerzita)

mor- kulturní aspekt, který velmi silně ovlivňoval život středověké evropy

bakteriální onemocnění

dímnějový- mor z krysích blech, dokonalí přenašeči na lidi, vysoké horečky, nateknutí uzlin, otrava organismu

plicní

septický

rychlé střídání generací

(Jan Van Eyck- Svatba manželů Arnolfiniových)

z metafyzických výšin Gotiky je to jakýsi pohyb směrem dolů zpět k lidským rozměrům, svět začíná být opět lidskou záležitostí, zákony začínají mít lidské

hranice a musíme si přiznat, že zbožnost začíná být povrchnější (z 90% je tématika pořád náboženská)

začíná se objevovat jiný typ člověka- typy bohatých šlechtických rodů: Medičejští (Florence), Gorzagové, Sforzové (Miláno)

bohatí ariztokrati, čerpání z řeckých hrdinů- lidé, kteří žijí naplno lidským životem

etický a psychologický obrat

zbožnost nezaniká, ale všechno se vrací k člověku, lidské důstojnosti, touhám a lidským ambicím

skutečnou hranicí je smrt

humanismus= Linie myšlení, která začíná od poloviny 14.- 17. Století

- Francesco Petrarca- ideový tvůrce
- myšlenkový proud, který se snaží člověka rozvíjet cestou poznání, teologie ustupuje
- přírodověda, lékařství, technika, umění (získává větší statut nežli ve středověku), filozofie
- osobnost antického světa
- svébytná osobnost, která je schopna kritického poznání světa
- návrat k Platónovi= centrum je vždycky ten nejsvětější bod, vize- bůh je světlo a jakási éterická lehkost, středem vesmíru je Slunce- výpočty byly jednodušší a prostější (Středověká filozofie byl Aristoteles= středem vesmíru je Země)- každá doba akceptuje něco jiného
- **TRECENTO (od roku 1300n.l)**
- gotika se láme v renesanci
- centrum: Florence
- Andrea Pisano (sochař, architekt), Giotto di Bondoné (malíř, architekt- 28 fresek sv. Františka), Francesco Petrarca, Dante Alighieri (Božská komedie)

2. QUATROCENTO (od roku 1400n.l)

- ranná renesance

- Alberti (teoretik umění), Brunelesci (autorem Kupole chrámu Sv. Marie ve Florencii, jediný kdo dokázal kupoli zastřešit), Donatello (socha Davida, homosexuál), Ghiberti (bronzové dveře Rajská brána), Massacio- **vytváří teoretický podklad tvůrčí činnosti, vládcí teorie**

3. CINQUECENTO (od roku 1500n.l)

- vrcholná a pozdní renesance a manýrismus
- Leonardo da Vinci, Michelangelo Buonarroti (16ká kaple), Rafael, Tizián
- Leonardo da Vinci (1452-1519)
- Vassari (renesanční teoretik umění)

Manýrismus= období, která přichází s pozdní renesancí

- ruší renezanční uměřenost
- napětí, nepokoj, vroucnost, sílící emociálnost, umělecká tvořivost (kdo neumí ohromovat, ať jde hřebelcovat koně)
- těla opouštějí svou přirozenou anatomii, těla jsou štíhlá, protáhlá, odporují anatomii, postavy velmi často vykazují šroubující pohyb
- světlo je teratrální, připomíná nám divadelní scénu, nepřirozenost
- El Greco, Tintoretto, Arcimboldo (portréty z ovoce a zeleniny)